

Handläggare
Evin Saleh
Telefon: 08-508 27 481

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2020-06-16, p. 19

Tillsynsrapport Hamn och sjöfart 2019

Redovisning av miljöförvaltningens rapport

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna rapporten Hamn och sjöfart – Tillsynsrapport 2019.
2. Överlämna rapporten till styrelsen för Stockholms Hamn AB.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningens tillsyn hamn och sjöfart riktar sig i första hand mot de tillståndspliktiga hamnarna:

1. Värtahamnen - Frihamnen (Stockholms Hamn AB)
2. Skeppsbron/Stadsgården/Masthamnen (Stockholms Hamn AB)
3. Södra Hammarbyhamnen (Stockholms Hamn AB)
4. Nybrokajen (Stockholms Hamn AB)

Förutom de ovan nämnda innefattar tillsynen ett tiotal rederier och ett tiotal hamnar/kajer som inte är tillståndspliktiga.

Den huvudsakliga miljö- och hälsopåverkan består av buller som kan alstras av t.ex. fartyg som använder sig av hjälpmotorer vid kaj, lastning och lossning, samt av arbetsmaskiner och transporter inom hamnområdet. Sjöfarten ger även upphov till utsläpp till luft av främst svaveldioxiderna som bl.a. bidrar till försurning av mark och vatten.

Miljöförvaltningens tillsyn inriktar sig främst på att förbättra verksamhetsutövarnas egenkontroll och säkerställa att verksamhetsutövarna bedriver ett kontinuerligt arbete med att minska sin miljöpåverkan. Målsättning under år 2019 har varit att bl.a.:

- Säkerställa att Hamnen upprätthåller en god egenkontroll ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Detta görs i samband med granskning av miljörapporten. Granskning av efterlevnad av villkoren vad gäller buller, luftemissioner, dagvattenhantering, och avfallshantering
- Påbörja tillsyn på skrovsrengöringsverksamheten som sker vid Stockholms hamnar.
- Besvara frågor från allmänheten inom en vecka.
- Ge en god hantering av hamnrelaterade klagomål.
- Ha regelbunden kontakt med avdelningen SLB-analys för att få aktuell data om luftkvaliteten runt hamnområdena.

Förvaltningens tillsynsarbete gentemot Stockholms hamnar har under 2019 visat att bolaget har en fortsatt god egenkontroll vad gäller den tillståndspliktiga hamnverksamheten, samt att de arbetar kontinuerligt med att minska sin miljöpåverkan.

I januari 2019 började miljöförvaltningen med tillsyn på skrovsrengöringar. I maj 2019 ordnade miljöförvaltningen ett informationsmöte med berörda inom skrovsrengöringsverksamheten, vilka var Stockholms Hamn AB, berörda rederier och skrovtvättarna. Förvaltningen informerade om att skrovsrengöringen räknas som en miljöfarlig verksamhet och därför omfattas av miljöbalkens tillsyn, samt vad den kommande tillsynen skulle innebära för dem. Den nya tillsynen förankrades och godtogs av de berörda på mötet.

Indikatorn för Hamn och sjöfart i tillsynsplanen är ”antal befogade klagomål på hamnverksamheten”. Flera befogade klagomål inkom under 2019. Klagomålen rörde i huvudsak luftemissioner p.g.a. tomgångskörning av fartyg vid Stadsgården, samt luftemissioner från Mariefreds ångfartyg vid Klara Mälarstrandskajen.

För att komma tillrätta med klagomålen har miljöförvaltningen kontaktat både Stockholms Hamn AB och Mariefred Ångfartyg AB och utrett frågan.

Vid kontakt med Mariefreds Ångfartyg AB framkom att bolaget är väl medvetet om den svarta plymen som orsakas av koleldningen, och att de därför planerar att till nästa år gå över från stenkol till olja. Förvaltningen bedömer därför att störningen kommer att minska.

Angående tomgångskörningen vid Stadsgårdskajen har förvaltningen stämt av med Stockholms Hamn AB varför fartygen inte anslöt till landström istället för att tomgångsköra.

Ett av klagomålen rörde ett stort kryssningsfartyg som gått på tomgångskörning vid Fotografiska muséet. Enligt Hamnen placerade de detta fartyg där, och inte vid Masthamnen där de flesta stora kryssningsfartyg får ligga, eftersom det där finns praktisk möjlighet att ta

emot s.k. ”turn-aroundanlöp”, dvs. när det är byte av passagerare. Hamnen avser att nyttja denna plats för denna typ av anlöp, då det är där Hamnen på ett säkert och effektivt sätt kan hantera byte av passagerare, skilt från annan hamnverksamhet. Byte av passagerare innebär att alla passagerare som är ombord avslutar sin resa i Stockholm, för att nya passagerare ska kunna påbörja sin resa i Stockholm med samma fartyg.

Angående landelanslutningen så beslutade länsstyrelsen (miljöprövningsdelegationen) , dnr 5511-18266-2016, den 20 december 2017 om nedanstående villkor för Stadsgården:

- Villkor 11: Bolaget ska erbjuda möjlighet till elanslutning av fartyg i reguljär trafik(regelbunden trafik enligt tidtabell), som ligger minst två timmar vid kaj.
- Villkor 12: Bolaget ska verka för att rederier som trafikerar hamnen med kryssningsfartyg möjliggör elanslutning av fartyg som ligger minst två timmar vid kaj

Hamnen överklagade länsstyrelsens beslut, såvitt avser villkor 11, till mark- och miljödomstolen som i dom den 5 mars 2019 (målnummer M 600-18) fastställde länsstyrelsens beslut. Hamnen överklagade domen till Mark- och miljööverdomstolen, som dock inte beviljade prövningstillstånd. Mark- och miljödomstolens dom står därför fast.

Miljöförvaltningen kommer framöver att följa upp dessa villkors efterlevnad och att Hamnen mer aktivt måste verka för att landelanslutningen nyttjas av flera rederier vid Stadsgårdskajen.

SLUT

Bilagor

1. Rapporten: ”Hamn och sjöfart – tillsynsrapport 2019”.